

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi tilauslentoverosta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että vuonna 1993 Suomesta ulkomaille suuntautuvaan tilauslento- osallistuvasta matkustajasta perittäisiin tilauslentoveroa 200 markkaa lennolta. Veroa ei perittäisi vuonna 1982 tai myöhemmin syntyneistä lapsista. Verovelvollisia olisivat matkailuppujen myyjät ja välittäjät.

Esitys liittyy valtion talousarvioesitykseen vuodelle 1993 ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1993 alusta ja olemaan voimassa vuoden loppuun.

YLEISPERUSTELUT

1. Esityksen tavoitteet

Matkustustaseen alijäämän kasvaminen on ollut eräs keskeinen syy Suomen vaihtotaseen alijäämän suurenemiseen viimeisen kuuden vuoden aikana. Vuosina 1990 ja 1991 matkustustaseen alijäämä on ollut hieman yli kuusi miljardia markkaa, mikä on ollut kumpanakin vuonna noin neljännes vaihtotaseen alijäämästä. Vuoden 1992 ensimmäisen neljänneksen aikana matkustustaseen alijäämän kasvu pysähtyi ja jopa hieman supistui; tulot kasvoivat neljänneksen ja menot vain viisi prosenttia.

Maamme kansantalouden edelleen suurten vaihtotase- ja velkaongelmien vuoksi pidetään tarpeellisena, että matkustustaseen alijäämä supistuu ja matkailualan työpaikat voidaan säilyttää kotimaassa. Ulkomaanmatkailun hyvä kilpailukyky johtuu suurelta osin ulkomaiden alhaisesta hintatasosta. Kotimaan matkailuelinkeinon asemaa paransi hieman markan ulkoisen arvon alentaminen vuoden 1991 marraskuussa sekä ulkomaille suuntautuvista matkoista vuonna 1992 perittävä matkustajavero. Tilauslentoveron säätämällä pyritään matkustus- ja vaihtotaseen alijäämän edelleen supistamiseen ja kotimaan matkailun edellytysten parantamiseen.

Talouskehityksen kääntyminen syveneväksi

lamaksi vähensi valtion verotulojen kertymää vuonna 1991. Tämä kehitys on jatkunut vuonna 1992. Tämän vuoksi on pyrittävä löytämään uusia välineitä valtiontalouden alijäämän pienentämiseksi. Harkittavia ovat muun muassa sellaiset verot, jotka eivät kohtuuttomasti rasita kansantalouden kannalta keskeisiä toimintoja tai vaikeuta heikoimmassa asemassa olevien kansalaisten toimeentuloa. Tilauslentoveroa voidaan pitää tällaisena verona, joka määrällään kohtuullisena ei kuitenkaan ole esteenä matkustamiselle eikä siten olisi Euroopan talousaluetta koskevan ETA-sopimuksen vapaata liikkumista tarkoittavan periaatteen vastainen.

Tilauslentovero olisi pohjoismaisen käytännön mukainen. Muissa pohjoismaissa matkailu on ollut jo aiemmin verotuksen kohteena. Ruotsissa ja Norjassa tilauslentoista peritään charterveroa 300 kruunua matkustajalta. Tanskassa tilauslentoihin kohdistunut vero korvattiin vuoden 1991 syyskuusta lähtien lentoliikenteeseen, lentokenttiin ja matkatoimistoihin kohdistuvilla veroilla.

Tilauslentovero kohdistuisi tasapuolisesti kaikkiin, jotka ostavat tai vastaanottavat matkalipun Suomesta tai Suomessa olevan matkatoimiston kautta. Tämän vuoksi se ei ole ristiriidassa kansainvälisiin sopimuksiin sisältyvän syrjintäkiellon kanssa.

2. Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Matkustajaveroa, joka kohdistuu ulkomaille suuntautuviin laiva- ja tilauslentomatkoihin osallistuviin matkustajiin, on peritty 15 päivää tammikuuta 1992 voimaan tulleella matkustajaverolailla (3/92). Lakia ei sovelleta vuoden 1992 jälkeen alkaviin matkoihin. Veron määrä on 200 markkaa tilauslennolle osallistuvasta matkustajasta sekä 30, 60 tai 100 markkaa laivamatkalle lähtevästä matkustajasta matkan pituudesta riippuen. Matkustajaveroa ei peritä kahtatoista vuotta nuoremasta lapsesta eikä aluksen miehistön jäsenestä tai viranomaistyötä aluksella tekevästä henkilöstä. Verovelvollisia ovat matkatoimistoliikkeen ja liikenteen harjoittajat sekä viimeksi mainittujen asiamiehet.

Matkustajaveron tuotto oli toukokuun 1992 loppuun mennessä 76,9 miljoonaa markkaa. Verokertymää vähensivät alkuvuonna tehdyt mutta ennen lain voimaan tuloa maksetut matkat sekä laivamatkojen osalta sarjalippujen myynti Ruotsissa.

Käytännön kokemusten perusteella laissa on todettu eräitä puutteellisuuksia, jotka koskevat muun muassa ennakkotiedon ja veronhuojennuksen mahdollisuutta sekä veronkiertoja eräitä menettelysäännöksiä. Ongelmia on aiheuttanut myös tilauslentoa ja matkalippua koskevan määrittelyn puuttuminen.

Pääosa Suomen matkustajalaivaliikenteestä suuntautuu Ruotsiin ja sieltä takaisin. Tämä liikenne ei kuitenkaan aiheuta alijäämää maamme matkustus- ja vaihtotaseeseen. Tämän vuoksi vuonna 1993 veroa perittäisiin vain tilauslentojen osalta 200 markkaa matkustajasta. Veroa ei perittäisi vuonna 1982 tai myöhemmin syntyneestä lapsesta, joten vero ei rasittaisi kohtuuttomasti lapsiperheitä.

Tilauslentovero perittäisiin matkalipun luovutuksen yhteydessä jokaisesta matkustajasta, jolle Suomessa myydään tai muutoin luovutetaan taikka välitetään ulkomaanmatkaan oikeuttava lentolippu. Verovelvollisia olisivat ne lentolippujen myyjät, jotka harjoittavat toimintaansa ansiotarkoituksessa tai toistuvasti. Verovelvollisia olisivat siten pääasiassa matkatoimistoliikkeen harjoittajat sekä lentoyhtiöt. Ve-

rovelvolliset maksaisivat veron kuukausittain oma-aloitteisesti lääninverovirastolle.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriön ja verohallituksen yhteistyönä. Esityksestä on pyydetty lausunto ulkoasiainministeriöltä, kauppa- ja teollisuusministeriöltä, liikenneministeriöltä ja ilmailulaitokselta sekä Suomen Matkatoimistoyhdistykseltä, Matkatoimistoyrittäjät ry:ltä ja Finnair Oy:ltä.

Lausunnoissa on todettu, että tilauslentovero ei olisi Rooman sopimuksen ja ETA-sopimuksen tavoitteiden, muun muassa vapaata liikkumista koskevan tavoitteen, mukainen ja että se saattaisi vaikeuttaa Suomen EY-jäsenyyshakemuksen käsittelyä. Ulkoasiainministeriö toteaa kuitenkin, että kansainväliseltä sopimusoikeudelliselta kannalta tarkasteltuna veron säätämiselle ei ole esteitä. Lausunnoissa katsotaan veron heikentävän edelleen maamme matkailuja lentoliikenne-elinkeinon jo nykyisin vaikeaa taloudellista tilannetta.

4. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset

Verovelvollisia arvioidaan olevan noin 300. Vero on oma-aloitteisesti, matkustajien lukumäärän perusteella maksettava vero ja siten hallinnolliselta menettelyltään yksinkertainen. Tämän vuoksi sillä ei ole organisatorisia eikä henkilöstövaikutuksia.

Tilauslentoveron kertymäksi vuonna 1993 arvioidaan 200 miljoonaa markkaa. Vuonna 1991 Suomen lentokentiltä lähti tilauslennolle ulkomaille noin 1,1 miljoonaa matkustajaa, joista arvioidaan olleen suomalaisia yli 11-vuotiaita tilauslentomatkustajia noin miljoona. Näiden lentomatkustajien määrä väheni noin 13 prosenttia alkuvuonna 1992, mutta pysyneenä lähes samalla tasolla vuonna 1993.

Tilauslentoveron arvioidaan osaltaan pienentävän matkustus- ja vaihtotaseen alijäämää.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. *Soveltamisala.* Tilauslentoveroa ehdoteetaan suoritettavaksi valtiolle 2 §:ssä määritellystä ulkomaille suuntautuvasta tilauslennosta.

2 §. *Määritelmät.* Tilauslennoksi katsotaan kaupallinen, matkustajia kuljettava lento, joka ei ole säännöllistä liikennettä ja joka tapahtuu vähintään 11-paikkaisella ilma-aluksella. Määritelmä on Euroopan siviili-ilmailukonferenssin suositusten mukainen, ja se on käytössä myös Suomen ilmailuhallinnossa.

Tilauslennon määritelmän ulkopuolelle jää lento, jossa matkustajapaikkojen lukumäärä on enintään 10 paikkaa. Sairaankuljetuslennot eivät myöskään kuulu tilauslentokäsitteen piiriin.

Veron suorittamisen ajankohta voidaan määrittää selkeästi määrittelemällä matkalipun käsite laajasti. Matkalipuksi katsottaisiin varsinaisen matkalipun lisäksi se ensimmäinen asiapaperi, esimerkiksi voucheri, osallistujatodistus, lahjakirja tai muu asiapaperi, jonka verovelvollinen luovuttaa muulle kuin verovelvolliselle, kun matka on myyty tai muutoin luovutettu vastikkeellisesti tai vastikkeettomasti.

Matkalipuksi määritelty asiapaperi joko selaisenaan tai vaihdettuna varsinaiseen matkalippuun oikeuttaisi aina matkaan. Tällä määrittelyllä poistettaisiin matkalipun käsitteen piiristä esimerkiksi ennakkovarausta ja etumaksua koskevat asiapaperit ja kuitit. Rajauksella varmistettaisiin se, että verovelvollisen ei tarvitse suorittaa tilauslentoveroa etukäteen ennenkuin matkalippu on luovutettu sitovasti muulle kuin verovelvolliselle.

3 §. *Verovelvollisuus.* Verovelvollisia olisivat matkatoimistoasetuksen (442/68) 2 §:ssä tarkoitettut matkatoimistoliikkeen harjoittajat sekä asetuksen 24 §:ssä tarkoitettut liikenteen harjoittajat ja liikenteen harjoittajan asiamiehet.

4 §. *Veron peruste.* Veron perusteena on Suomesta ulkomaille lähtevään tilauslento- oikeuttava matkalippu, jonka verovelvollinen vastikkeellisesti tai vastikkeettomasti luovuttaa muulle kuin verovelvolliselle. Verovelvollisen toiselle verovelvolliselle tapahtuva matkalipun luovuttaminen olisi verotonta. Lain tarkoituksena on asettaa luovutusketjun viimeinen verovelvollisryhmään kuuluva velvolliseksi suorittamaan veron.

Veron perusteena on myös ulkomailta väli-

tetty tai tilattu tilauslento- oikeuttava matkalippu, jonka verovelvollinen luovuttaa vastikkeellisesti tai vastikkeettomasti muulle kuin verovelvolliselle.

5 §. *Veron määrä.* Tilauslentovero olisi 200 markkaa jokaisesta tilauslento- oikeuttavaan matkalippuun merkitystä matkustajasta.

6 §. *Poikkeukset verollisuudesta.* Tilauslentoveroa ei perittäisi vuonna 1982 tai sitä myöhemmin syntyneistä lapsista. Lapsen iän sitominen matkan alkamishetkeen tai lipun luovutushetkeen on käytännössä hankalasti toteutettavissa ja valvottavissa. Tämän vuoksi ehdoteetaan, että lapsen kuuluminen verotuksen piiriin määriteltäisiin syntymävuoden perusteella.

Lain tarkoituksena ei ole verottaa henkilöitä, jotka työskentelevät ilma-aluksessa. Siten veroa ei suoritettaisi alusten miehistöstä eikä vaihtomiehistöstä.

Tarkoituksena ei myöskään ole verottaa henkilöitä, jotka toimivat tarkastus- tai valvontaviranomaisina ilma-aluksessa tai ovat matkalla suorittamaan tällaista tehtävää.

7 §. *Veroviranomaiset.* Pykälä sisältäisi yleiset säännökset verohallituksen ja lääninveroviraston tehtävistä sekä alueellisesta toimivallasta tilauslentoverotuksessa.

8 §. *Veron suorittaminen ja ilmoittamisvelvollisuus.* Vero suoritettaisiin kalenterikuukaudelta sen aikana luovutettujen matkalippujen perusteella. Esimerkiksi maaliskuun aikana luovutetuista matkalipuista maksettaisiin vero viimeistään huhtikuun viimeisenä päivänä. Jos seuraavan kuukauden viimeinen päivä on pyhäpäivä tai lauantai, vero suoritetaan ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Verohallitus määräisi ilmoittamisvelvollisuuden sisällöstä ja laajuudesta päätöksellään, joka julkaistaisiin säädöskokoelmassa.

9 §. *Veron palauttaminen ja veron oikaisu.* Pykälässä säädettäisiin oma-aloitteisesti liikaa suoritettua veron palauttamisesta ja itseoikaisusta. Palautushakemuksen määräaika olisi kolme vuotta sen vuoden päättymisestä, jolta veroa on suoritettu liikaa. Verovelvollinen voisi vähentää liikaa suorittamansa määrän neljältä lähinnä seuraavalta kalenterikuukaudelta suoritettavasta verosta.

10 §. *Veronkantolain säännösten soveltaminen.* Veronkannossa, perimisessä ja palauttamisessa

sovellettaisiin veronkantolain (611/78) säännöksiä, ellei tässä laissa toisin säädetä.

11 §. *Veron maksuunpano.* Jos verovelvollinen ei maksa veroa tai jos verovelvollinen ei suorita veroa 8 §:ssä säädettyssä määräajassa oma-aloitteisesti, lääninverovirasto panee maksuun maksamatta olevan veron ja veronlisäyksen verovelvollisen maksettavaksi.

12 §. *Arviomaksuunpano.* Maksuunpano toimitettaisiin arvion perusteella, jos matkustajaveron suorittaminen on laiminlyöty tai veroa on suoritettu liian vähän eikä verovelvollinen ole antanut maksuunpanoa varten tarvittavia tietoja.

13 §. *Maksuunpanon oikaisu.* Lääninveroviraston olisi oikaistava maksuunpanopäätöstä, jos veroa on pantu maksuun liikaa. Maksuunpanoa voitaisiin oikaista, jos siinä on tapahtunut laskuvirhe tai siihen verrattava erehdys tai jos maksuunpano muutoin todetaan kokonaan tai osittain aiheettomaksi.

14 §. *Veronkorotus.* Maksuunpanon yhteydessä voitaisiin veronlisäyksen ohella määrätä veroa korotettavaksi säännöksessä tarkoitettujen puutteellisuuksien ja laiminlyöntien perusteella.

15 §. *Veronlisäys.* Pykälä sisältää eräissä muissakin oma-aloitteista veronmaksua koskevissa laeissa yleisesti olevan veronlisäyssäännöksen, jossa olevan laskusäännön mukaan verovelvolliset voivat oma-aloitteisesti suorittaa myös veronlisäyksen.

16 §. *Ennakkotieto.* Säännös antaisi verovelvolliselle mahdollisuuden hakea ennakkotietoa siitä, miten veroa sovelletaan hakijan toimintaan. Hakemuksessa on ilmoitettava yksilöitynä kysymys, josta ennakkotietoa haetaan, ja esitettävä asian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys.

Muilla kuin verovelvollisilla ei ole oikeutta hakea ennakkopäätöstä.

17 §. *Muutoksenhaku.* Lääninveroviraston päätökseen haettaisiin muutosta valittamalla lääninoikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain (154/50) mukaisesti.

Pykälään ehdotetaan otettavaksi useisiin muihin verolakeihin sisältyvä perustevalitusta koskeva kielto.

18 §. *Palautettavalle määrälle suoritettava korko.* Muutoksenhaun tai maksuunpanon oikaisun perusteella palautettavalle määrälle maksettaisiin korkoa. Korkoa ei sen sijaan maksettaisi, jos veroa palautetaan sen johdosta,

että verovelvollinen on oma-aloitteisesti suorittanut liikaa veroa. Koron määrä on veronkantoasetuksen (903/78) 11 §:n mukaan yhdeksän prosenttia vuodessa.

19 §. *Verosta vapauttaminen ja veron suorittamisen lykkäys.* Sekä maksuunpannusta että oma-aloitteisesti suoritetusta verosta voitaisiin erityisistä syistä myöntää vapautus. Jos hujennettavaksi pyydetty määrä on enintään 300 000 markkaa, asian käsitelisi verohallitus ja muussa tapauksessa valtiovarainministeriö. Lääninverovirasto tai verohallitus voisi myöntää myös lykkäystä veron suorittamiselle.

20 §. *Verovelvollisen kirjanpito.* Verovalvonnan ja -tarkastusten kannalta on tarpeellista määrätä lailla verovelvollisen velvollisuudesta järjestää kirjanpitoa niin, että veron laskemiseen tarvittavat tiedot saadaan selville.

Verovelvollisten tulisi järjestää kirjanpitoa joko siten, että verotiedot saadaan suoraan kirjanpidosta, tai siten, että verovelvollinen pitää erillistä kirjaa verosta. Verovelvollisen tulee kuitenkin pystyä osoittamaan yhteys kirjanpitoonsa erillisestä kirjasta.

21 §. *Salassapitovelvollisuus.* Salassapitovelvollisuuteen sovellettaisiin verotuslain 132 ja 133 §:n salassapitoa koskevia säännöksiä.

22 §. *Rangaistussäännökset.* Pykälässä säädetäisiin veron lainvastaista välttämistä koskevista seuraamuksista rikoslain mukaisesti.

23 §. *Tiedonantovelvollisuus ja kirjanpidon tarkastus.* Pykälässä säädettäisiin verovelvollisen yleisestä tiedonantovelvollisuudesta ja velvollisuudesta antaa kirjanpitoa veroviranomaisen tarkastettavaksi.

24 §. *Veron kiertämisen estäminen.* Pykälä sisältää veron kiertämistä koskevan yleissäännöksen. Säännöksen avulla annettaisiin veroviranomaiselle keinot puuttua mahdollisiin veronkierroksi katsottaviin tapauksiin.

25 §. *Tarkemmat säännökset.* Tarkempia säännöksiä lain täytäntöönpanosta annettaisiin tarvittaessa asetuksella.

26 §. *Voimaantulo ja soveltaminen.* Ehdotettua lakia sovellettaisiin vuoden 1993 aikana alkaviin tilauslentoihin oikeuttavista matkaliipuista.

Vuonna 1993 alkavista tilauslentomatkoista, joista on luovutettu matkalippu ennen tämän lain voimaantuloa, vero on suoritettava samalla tavoin ja samassa määräajassa kuin tammi-kuussa 1993 luovutettujen matkalippujen osalta menetellään.

2. Voimaantulo ja voimassaoloaika

Esitys liittyy valtion talousarvioesitykseen vuodelle 1993 on ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki ehdotetaan tulevaksi

voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993. Laki olisi voimassa vuoden 1993 loppuun.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

tilauslentoverosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Suomesta ulkomaille suuntautuvasta tilauslennosta suoritetaan valtiolle tilauslentoveroa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Määritelmät

Tilauslennoksi katsotaan kaupallinen, matkustajia kuljettava lento, joka ei ole säännöllistä liikennettä ja joka tapahtuu vähintään 11 matkustajapaikkaa käsittävällä ilma-aluksella.

Matkalipuksi katsotaan varsinaisen matkalipun lisäksi osallistujatodistus tai muu asiaperi, jonka verovelvollinen ensiksi antaa luovuttaessaan matkan muulle kuin 3 §:ssä mainitulle verovelvolliselle.

3 §

Verovelvollisuus

Verovelvollinen on matkatoimistoliikkeen harjoittaja, liikenteen harjoittaja ja liikenteen harjoittajan asiamies.

4 §

Veron peruste

Verovelvollisen on suoritettava veroa jokaisesta Suomesta ulkomaille lähtevään tilauslento-oon oikeuttavasta matkalipusta, jonka hän luovuttaa vastikkeellisesti tai vastikkeettomasti muulle kuin 3 §:ssä mainitulle verovelvolliselle. Verovelvollisen on suoritettava veroa myös Suomesta ulkomaille lähtevään tilauslento-oon oikeuttavasta matkalipusta, jonka hän välittää tai tilaa ulkomailta muulle kuin 3 §:ssä mainitulle verovelvolliselle.

5 §

Veron määrä

Veron määrä on 200 markkaa jokaisesta tilauslento-oon osallistuvasta, matkalippuun merkitystä matkustajasta.

6 §

Poikkeukset verollisuudesta

Veroa ei ole suoritettava:

1) lapsesta, joka on syntynyt vuonna 1982 tai myöhemmin;

2) aluksen miehistön jäsenestä, joka on toimensa hoitamiseen liittyvällä matkalla;

3) sellaisesta henkilöstä, joka viranomaisen määräämänä on matkalla mukana tarkastaakseen tai valvoakseen aluksen tai sen laitteiden tai miehistön toimintaa matkan aikana tai on matkalla suorittamaan tällaista tehtävää.

7 §

Veroviranomaiset

Verohallituksen tehtävänä on verotuksen yleinen valvonta.

Lääninveroviraston tehtävänä on veron määrääminen, veron suorittamisen ja maksamisen valvonta sekä ennakkotiedon antaminen ja veronkanto.

Verovelvollisia koskevat asiat kuuluvat sen lääninveroviraston käsiteltäviin, jonka toimialueella verovelvollisen verotuslaissa (482/58) tarkoitettu kotikunta on. Jos verovelvollisella ei ole Suomessa mainitun lain mukaista kotikuntaa, Uudenmaan lääninverovirasto käsittelee asian.

8 §

Veron suorittaminen ja ilmoittamisvelvollisuus

Vero maksetaan lääninverovirastolle kalente-

rikuukauden aikana luovutettujen matkalippujen perusteella viimeistään luovutuskuukautta seuraavan kalenterikuukauden viimeisenä päivänä. Jos mainittu päivä on pyhäpäivä tai lauantai, veron saa maksaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Verovelvollisen on suoritettava vero verohallituksen vahvistamaa tilillepanokorttia käyttäen ja samalla ilmoitettava verohallituksen määräämät tiedot sen läänin lääninverovirastolle, jonka toimialueella verovelvollisen kotikunta on.

9 §

Veron palauttaminen ja veronoikaisu

Verovelvollisella on oikeus hakemuksesta saada takaisin aiheettomasti tai liikaa suoritettu vero. Hakemus on tehtävä lääninverovirastolle kolmen vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jolta veroa on suoritettu liikaa.

Verovelvollinen saa vähentää kalenterikuukaudelta liikaa suoritettua veron viimeistään neljänneltä lähinnä seuraavalta kalenterikuukaudelta suoritettavasta verosta.

10 §

Veronkantolain säännösten soveltaminen

Veron kannossa, perimisessä ja palauttamisessa noudatetaan veronkantolain (611/78) säännöksiä, jollei tässä laissa tai sen nojalla toisin säädetä.

11 §

Veron maksuunpano

Jos veroa ei ole suoritettu tai sitä ei ole suoritettu säädettyssä ajassa, lääninverovirasto panee maksuun suorittamatta olevan veron veronlisäyksineen tai viivästyneen veron veronlisäyksen verovelvollisen maksettavaksi, jos veronlisäystä ei ole oma-aloitteisesti suoritettu.

Maksuunpanoa ei kuitenkaan toimiteta myöhemmin kuin kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana vero olisi 8 §:n mukaan viimeistään ollut maksettava. Maksuunpantu määrä on suoritettava valituksesta huolimatta.

12 §

Arviomaksuunpano

Jos verovelvollinen on laiminlyönyt veron

määräajassa suorittamisen tai on suorittanut sitä ilmeisesti liian vähän eikä kehotuksesta huolimatta ole antanut maksuunpanoa varten tarvittavia tietoja, lääninveroviraston on toimitettava 11 §:n mukainen maksuunpano arviomalla.

Arviota toimitettaessa on otettava huomioon verovelvollisen toiminnan laatu ja laajuus, suoritettua veron määrä sekä verovelvollisen aikaisempi toiminta ja siinä tapahtuneet muutokset. Lisäksi on verrattava verovelvollisen toimintaa muiden samanlaatuisissa olosuhteissa toimivien verovelvollisten toimintaan.

Ennen arviomaksuunpanoa on verovelvolliselle varattava tilaisuus selvityksen antamiseen.

13 §

Maksuunpanon oikaisu

Jos maksuunpanossa on tapahtunut laskuvirhe tai muu siihen verrattava erehdys tai jos maksuunpano muutoin todetaan kokonaan tai osittain aiheettomaksi, lääninveroviraston on oikaistava maksuunpano.

Maksuunpanon oikaisu voidaan tehdä verovelvollisen vahingoksi kahden vuoden kuluessa sitä seuraavan kalenterivuoden alusta, jona maksuunpano on tapahtunut, ja verovelvollisen hyväksi kolmen vuoden kuluessa sitä seuraavan kalenterivuoden alusta, jona vero on maksuunpantu.

14 §

Veronkorotus

Veroa voidaan korottaa, jos:

1) verovelvollinen on jättänyt kalenterikuukaudelta maksettavan veron säädettyssä ajassa kokonaan maksamatta tai maksanut sitä ilmeisesti liian vähän, enintään 30 prosentilla;

2) verovelvollisen antamassa verotukseen vaikuttavassa asiakirjassa on vähäinen puutteellisuus eikä verovelvollinen ole noudattanut saamaansa kehotusta sen korjaamiseen, enintään 10 prosentilla;

3) verovelvollinen on ilman pätevää syytä laiminlyönyt verotukseen vaikuttavan tiedon tai asiakirjan oikeassa ajassa antamisen taikka antanut sen olennaisesti vaillinaisena, enintään 20 prosentilla;

4) verovelvollinen on törkeästi huolimattomuudesta laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuutensa tai antanut olennaisesti väärän ilmoituk-

sen tai muun verotukseen vaikuttavan tiedon tai asiakirjan, enintään kaksinkertaiseksi.

Veronkorotus määrätään vain siitä verosta, jota 1 momentissa tarkoitettu puutteellisuus tai vaillinaisuus on koskenut.

15 §

Veronlisäys

Suorittamatta jääneelle tai määräajan jälkeen suoritettulle verolle on maksettava veronlisäystä markka sadalta markalta jokaiselta kalenterikuukaudelta siitä päivästä, jona vero olisi viimeistään pitänyt maksaa, sen kuukauden loppuun, jona vero suoritetaan.

Jos vero on maksuunpantu, veronlisäystä on suoritettava 1 momentin mukaisesti asetettavaa eräpäivää edeltävän kuukauden loppuun.

16 §

Ennakkotieto

Lääninverovirasto voi antaa hakemuksesta verovelvolliselle ennakkotiedon velvollisuudesta suorittaa veroa tämän lain mukaan.

Hakemuksessa on ilmoitettava yksilöitynä kysymys, josta ennakkotietoa haetaan, ja esitettävä asian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys.

Ennakkotieto annetaan määräjäksi, kuitenkin enintään tämän lain voimassaoloajaksi. Lainvoiman saanutta ennakkotietoa on ennakkotiedon saajan vaatimuksesta sitovana noudatettava voimassaoloajalta.

Ennakkotietohakemus ja ennakkotietoa koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisinä.

17 §

Muutoksenhaku

Verovelvollinen ja valtion puolesta verotus-asiamies saavat hakea valittamalla muutosta lääninveroviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen lääninoikeudelta noudattaen, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annettussa laissa (154/50) säädetään.

Lääninoikeuden päätökseen tyytymätön saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valtion puolesta on valitusoikeus tarkastusasiamiehellä.

Päätökseen, jolla lääninverovirasto on päättänyt olla antamatta ennakkotietoa, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tässä laissa tarkoitettuihin asioihin ei sovel-

leta verojen ja maksujen perimisestä ulosotto-toimin annetun lain (367/61) perustevalitusta koskevia säännöksiä.

18 §

Palautettavalle määrälle suoritettava korko

Jos veroa palautetaan maksuunpanon oikaisun tai muutoksenhaun johdosta, palautettavalle verolle maksetaan veronkantoasetuksessa (903/78) säädetty korko veron maksupäivästä takaisinmaksupäivään.

19 §

Verosta vapauttaminen ja veron suorittamisen lykkäys

Valtiovarainministeriö voi erityisistä syistä hakemuksesta määräämillään ehdoilla myöntää osittaisen tai täydellisen vapautuksen verosta, veronkorotuksesta, veronlisäyksestä, viivästyskorosta ja jäämämaksusta sekä lykkäyksen vuoksi suoritettavasta korosta.

Verohallitus ratkaisee 1 momentissa tarkoitettua hakemuksen, jos poistettavaksi pyydetty määrä on enintään 300 000 markkaa. Valtiovarainministeriö voi kuitenkin ottaa periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen.

Lääninverovirasto voi erityisistä syistä hakemuksesta myöntää veron suorittamisen lykkäystä. Verohallitus voi erityisistä syistä ottaa lykkäysasian ratkaistavakseen. Lääninverovirasto ja verohallitus myöntävät lykkäyksen valtiovarainministeriön määräämin ehdoin. Valtiovarainministeriö voi niin ikään ottaa lykkäysasian ratkaistavakseen. Ministeriö määrää tällöin lykkäysehdot hakemukseen antamassaan päätöksessä.

Tämän pykälän nojalla annettuun päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

20 §

Verovelvollisen kirjanpito

Verovelvollisen on järjestettävä kirjanpitonsa sellaiseksi tai muutoin pidettävä sellaista kirjaa, että siitä luotettavasti saadaan selville veron määräytymisen kannalta merkitykselliset seikat.

21 §

Salassapitovelvollisuus

Tämän lain mukaan käsiteltäviin asioihin ja

asiakirjoihin liittyvästä salassapitovelvollisuudesta on voimassa, mitä verotuslain 132 ja 133 §:ssä säädetään.

22 §

Rangaistussäännökset

Rangaistus veron lainvastaisesta välttämisestä ja sen yrittämisestä säädetään rikoslain 29 luvun 1-3 §:ssä.

23 §

Tiedonantovelvollisuus ja kirjanpidon tarkastus

Verovelvollisen on lääniveroviraston tai verohallituksen asianomaisen virkamiehen kehoituksesta annettava tietoja sekä esitettävä tarkastettavaksi kirjanpitonsa ja muut asiakirjat, jotka saattavat olla tarpeen verotusta tai verotarkastusta toimitettaessa taikka hänen verotustaan koskevaa muutoksenhakua käsiteltäessä.

24 §

Veron kiertämisen estäminen

Jos jollekin olosuhteelle tai toimenpiteelle on annettu sellainen sisältö tai muoto, joka ei

vastaa asian varsinaista luonnetta tai tarkoitusta, tai jos on ryhdytty muuhun toimenpiteeseen ilmeisesti siinä tarkoituksessa, että verosta vapaututtaisiin, on verotuksessa maksuunpanoi-neen meneteltävä asian varsinaisen luonteen mukaisesti.

25 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

26 §

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Tämän lain nojalla on suoritettava veroa vuoden 1993 aikana alkavalle tilauslentomatkalle oikeuttavasta matkalipusta.

Matkalipusta, joka on luovutettu ennen tämän lain voimaantuloa ja joka oikeuttaa vuoden 1993 aikana tilauslentoa, on suoritettava vero samalla tavoin ja samassa määräajassa kuin matkalipusta, joka on luovutettu tammi-kuussa 1993.

Helsingissä 11 päivänä syyskuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*